

2014. Július 24, csütörtök, WEKERLE–MIKÓ SÁTOR, 11.00 óra
Szakképzés – A versenyképesség eszköze

Meghívott előadók:

Kiss Ervin (főtitkár, Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara)

Palotás József (főigazgató-helyettes, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Budapest)

Magdó János (főkonzul, Magyarország Főkonzulátusa, Kolozsvár)

Borboly Csaba (elnök, Hargita Megye Tanácsa)

Helyzetelemzés: *a székelyföldi szakoktatás minősége, milyen problémák vannak*

A legutóbbi időkben a szakképzés az oktatás-politika előterébe látszik kerülni.

Ennek éppen ideje, hiszen a szakképzés a rendszerváltás vesztesei közé tartozott, és a területtel az utóbbi évtizedek is mostohán bántak.

Míg Magyarországon a szakképzés reneszánsza már elkezdődni látszik, a határon túli, az Európai Unió Duna Régió Stratégiájának megvalósítási célterületein működő magyar nyelvű szakoktatás továbbra is lefelé csúszik a lejtőn.

A határon túl legjelentősebb problémát a **szakképzési rendszer alulfinanszírozottságából adódó minőségi lemaradás** mellett a piaci igényekhez rendkívül rugalmatlanul alkalmazkodó képzési struktúra,

a duális képzési módszerek hiánya,

valamint a szakképzés alacsony társadalmi presztízse jelenti.

A probléma a Duna régió egészét jellemzi,

a szakmunkások hiánya és a szakképzetlen munkavállalók nagyarányú munkanélkülisége a régióban a vállalkozások versenyképességére is – kedvezőtlen – hatással van.

Az évtizedek óta halmozódó problémák egyúttal olyan kihívást jelentenek, amelyet innovatív megközelítéssel előnnyé lehet kovácsolni.

A szakoktatás-minőség javítására a következő irányvonalakat látom:

- a képzés minőségének emelése, a gyakorlati oktatás erősítése (pedagógusok jobb megfizetése, eszközállomány javítása, inaskodás erősítése)
- a szakmunka presztízisének emelése a szülők és a gyerekek körében
- a vállalkozások igényeinek fokozott megjelenése a szakképzési kínálatban

- összefoglalva, a német mintákból építkező, duális szakképzés irányába történő elmozdulás a járandó út

Ahhoz, hogy a mai rossz állapotból a kívánatos irányba elmozdulhasson a székelyföldi szakoktatás, az érintett szereplők feladatai:

a román oktatásügyi kormányzat feladata

Azt gondolom, hogy az alapvető problémákat a román oktatásügy tudja csak megoldani, s nagyon kicsi az a mozgástér, amiben egy megyei tanács működhethet:

- országos pilot projektek indítása a duális (elméleti és gyakorlati oktatásra egyaránt alapuló) szakoktatás támogatására
- országos népszerűsítési kampányok indítása
- célirányos szakpolitikák és támogatási rendszer kidolgozása úgy a foglalkoztatást, mint az oktatási rendszert illetően
- felnőttképzési intézmények támogatása

a megyei tanács feladata

- a szakképző iskolák, vállalkozók és szülők közti együttműködést, közös gondolkodást erősíti, támogatja
- támogatást ad az iskoláknak, hogy új szakokat indítsanak, hogy eszközöket vegyenek, hogy javítsák kicsit a képzés minőségét
- befolyását - elsősorban RMDSZ-en keresztül - latba veti a bukaresti kormány irányába, hogy a szakoktatás rendszerét a kor követelményeinek megfelelő, duális irányba vigye
- kezdeményező módon részt vesz a határokon átnyúló szakképzési együttműködésben, segít életre hívni és működtetni a Kárpát-medencei szakképző iskolák, vállalkozói szervezetek közötti együttműködést koordináló szakképzési klasztert, ennek a szervezetnek megteremti a székelyföldi leágazását, szervezeti hátterét.

Eddigi lépéseink:

- Az Agrárkamara felajánlására, megfelelő jelentkezési létszám esetén, egy osztály indulhat, akár a Bőjte Csaba testvér, 16 éven felüli gyerekei részvételével, a gyakorlati oktatásokat azoknál a térségi gazdáknál megoldva, akik felvállalják azt.
- Több mint ács képzés – Hargita megyei Népiskola
- Szakképzési Online katalógus készítésének kezdeményezése - ahol a diákok egy helyen minden információt megtalálnak megyénk szakképzési lehetőségeiről

a szakképző iskolák feladata

Jelenleg a csíkszentmártoni Tivai Nagy Imre Szakközépiskolán kívül – ahol falusiturizmus- és hegyifarmer-képzés zajlik – nincs a megyében mezőgazdasági szakközépiskola,

pedig az olyan gazdaságprofilú térségben, mint Hargita megye, éppen ilyen típusú képzésre lenne igazán kereslet

a szakosztályok engedélyeztetése is nehézkes, szakokat csak egyenként lehet engedélyeztetni, ez pedig nagyon sok pénzbe, szakonként körülbelül 7-8 ezer lejbe kerül, amelyet az iskolák saját költségvetésükből fedeznek.

- együttműködési projekteken való részvétel, tudástranszfer
- duális oktatási rendszer felé való közelítés
- hagyományos szakmák népszerűsítése
- pályaaorientációs tevékenységek által felhívni a diákok figyelmét a szakképzésben rejlő munkaerőpiaci lehetőségekre
- intézményvezetői és tanári továbbképzési programokban való részvétel
- ALUMNI programok bevezetése
- Közbirtokossági források bevonása – ösztöndíjalap létesítése
- a beiskolázási tervekben az iskolák többsége kétprofilos szakosztályokat indítana, erre azonban nincs törvényes lehetőség. ehhez kellene megfelelő lobby országos szinten. Lényeges szempont az is, hogy ne csak rokonszakmákat párosíthassanak, hanem adott esetben akár ellentétes profilokat is

a vállalkozók feladata

- inasprogramokban való részvétel
- szakgyakorlati lehetőség felajánlása
- pályaválasztási börzéken bemutatni a munkaerőpiaci keresletet
- a megyei munkaerő-elhelyező ügynökség által nemrég közzétett, megüresedett munkahelyeket tartalmazó listából kitűnik, hogy azok többsége középfokú végzettséget feltételez, több mint 650 ilyen betöltetlen állás van jelenleg a megyében

a szülők feladata

- hozzájárulni a szakoktatás presztízs-növeléséhez, akár saját jó példa kihangsúlyozásával
- családban már megerősíteni a hagyományos mesterségek iránti megbecsülést

mit lehet Kárpát-medencei összefogásban, budapesti koordinációval végrehajtani.

A Kárpát-medencei, budapesti koordinációjú szakképzési összefogás, együttműködés kialakítása, a meglévő (elsősorban az államhatárok mentén megvalósult) kezdeményezések továbbvitele fontos segítség lehet,

de az alapvető problémák megoldását nem lehet tőle várni (azt állami szinten kell).

Amit egy ilyen összefogás tehet, az a következő:

- magyarországi jó képzési gyakorlatok átvételének (tananyag) támogatása
- a mai államhatárokon túl élő magyar szakiskolai tanárok magyarországi ösztöndíjak keretében történő továbbképzése
- a mai államhatárokon túl élő magyar szakiskolai diákok magyarországi ösztöndíjak keretében történő kiképzése, továbbképzése
- közös szakmai versenyek szervezése
- vállalkozások és szakiskolák közti együttműködés jó magyarországi példáinak átvétele, pilot projektek indítása
- a szülők és diákok iskolaválasztási döntésének befolyásolása közös személetformáló kampányokkal.

A mai, tusványosi kerekasztal-beszélgetés lehet a kiindulópontja a közös Kárpát-medencei szakképzési hálózat kialakításának.

Fontosnak tartom, hogy a Magyar Állam felkarolja a kezdeményezést, és ennek támogatását beépítse a 2014-2020-as programozási időszak prioritásai közé.

- duális képzés: az elméleti képzés iskolában, a gyakorlati vállalkozásonál történik, 50-50%-os megoszlásban
- egy pilot keretében Kiss Ervinék mint BKIK olyan felnőttképzést folytatnak Magyarországon, amelynek keretében 18 szakmában a magyar diákok a német szakképzés Magyarországon nem tanított elemeit sajátítják el, és ennek végén a Német Kamarától kapnak egy bizonyítványt, hogy az ő tudásuk megfelel a német szabványoknak.
- ugyanezt magyar-székely viszonylatban is meg lehet tenni, tehát egy olyan képzést csinálni székely fiatalok számára, amelynek a végén a magyar kamara állít ki bizonyítványt.